

Tabori za nadarjene učence v osnovni šoli

Tjaša Šinkovec, učiteljica gospodinjstva in kemije, OŠ Janka Modra, Dol pri Ljubljani

Učitelji se pri svojem delu vse pogosteje srečujemo z različnimi učenci. Eni izmed njih so tudi nadarjeni učenci. Njihova področja nadarjenosti so različna, od intelektualnega, ustvarjalnega, tehničnega, telesno-gibalnega, glasbenega, učno-storilnostnega, likovnega ter dramskega. Ker smo na naši šoli poleg dodatnega pouka in drugih dejavnosti, ki jih izvajamo, želeli nadarjenim učencem in vsem tistim, ki izkažejo interes za to, ponuditi nekaj več, smo se odločili organizirati tabore, ki so potekali v šoli ali izven nje in na katerih bi se učenci lahko naučili česa novega na drugačen način. V članku sta tako predstavljena dva tabora, ki smo jih izvedli.

Nadarjeni učenci in motivacija

Nadarjeni učenci so v Zakonu o osnovni šoli opredeljeni kot »učenci, ki izkazujejo visoko nadpovprečne sposobnosti mišljenja ali izjemne dosežke na posameznih učnih področjih, v umetnosti ali športu.« (ZOsn-H 2011; 11. člen). Nadarjenost je v zgodnjem otroštvu torej mogoče razumeti kot izjemen učni potencial, ki ga bo učenec v naslednjih življenjskih obdobjih najverjetneje uresničil, v kolikor bo v njegovem učnem okolju izkusil dovolj učnih priložnosti oziroma spodbud in podpore za napredovanje. Raziskave so pokazale, da ima poleg umskih sposobnosti veliko vlogo tudi učenčeva motivacija, saj le motivirani učenci pričnejo z učenjem (sprašujejo, raziskujejo, berejo ...) in vztrajajo pri tem, dokler ne zaključijo s svojimi nalogami. Vsi nadarjeni učenci pa niso enako motivirani za šolsko učenje, kar lahko ogrozi razvoj njihovih potencialov in vodi celo k učni neuspešnosti (Juriševič 2014). Nadarjene učence lahko pri njihovi uspešnosti ovirajo tudi različni dejavniki, kot so:

- strah pred spraševanjem,
- slaba pozornost,
- hiperaktivnost,
- nizka samopodoba in pomanjkanje samozaupanja,
- nesposobnost tvornega delovanja pri skupinskem delu,
- čustvena in socialna nezrelost idr. (Žagar in drugi 1999)

Ker je motivacija pomembna spremenljivka učenja in učne uspešnosti, je pomembno, da ji na šoli namenimo dovolj pozornosti (Juriševič 2014). Da bi ohranili motivacijo pri nadarjenih učencih, smo se na naši šoli odločili, da bomo organizirali tabore z različno vsebino, ki bodo potekali bodisi na šoli v petek popoldne in soboto ter bodo učenci na šoli tudi prespali ali pa na centru šolskih in obšolskih dejavnosti preko vikenda (od petka do nedelje).

Pomembno je, da učenju namenimo dovolj časa in da poteka v prijetnem delovnem vzdušju, ki spodbuja krepitev in razvoj učenčeve notranje motivacije ter navaja k samouravnavanju učenja, ki pomembno pogojuje izjemne dosežke (Juriševič 2014).

Spodbujanje kritičnega mišljenja

Kritično mišljenje spodbuja učitelj, ko učencem omogoča, da:

- sprašujejo in odkrivajo (raziskujejo),
- so pozorni na natančno in jasno rabo jezika,
- presojujejo in vrednotijo jasnost relevantnih kriterijev,
- sklepajo in interpretirajo,
- argumentirajo (analizirajo in vrednotijo argumente, lastne in tuje, jih oblikujejo),
- rešujejo probleme in se odločajo (uporabljajo različne strategije reševanja problemov in raznovrstne tehnike odločanja),
- razmišljajo o lastnem razmišljanju (ga analizirajo, vrednotijo in načrtno izboljšujejo) (Rupnik Vec 2012).

Tabor za nadarjene, ena od možnih oblik dela z nadarjenimi učenci

Osnovni namen taborov, ki smo jih ponudili učencem naše šole, je nadarjenim in vsem tistim, ki si želijo nekaj več in pokažejo zanimanje, ponuditi razširjen program v skladu z njihovimi potrebami in zmožnostmi. Tabor nudimo učencem od petega do devetega razreda. Potrudili smo se, da je tabor zajemal več področji nadarjenosti.

Tabor Učilnice pobega

Tabor Učilnice pobega je potekal na šoli. Učenci so v petek popoldne po pouku prišli nazaj v šolo ter s seboj prinesli stvari, potrebne za nočitev v šoli, saj je tabor potekal tudi v soboto do poznega popoldneva. Ker je bilo prijavljenih učencev za

tabor veliko, smo se odločili, da jih razdelimo na dva dela, in sicer učence 5. razreda in učence 6.–9. razreda posebej. Tabor je tako potekal dva vikenda zapored.

Ideje in zamisli za učilnico pobega so učenci začeli zbirati že v petek in nato v soboto nadaljevali z uresničitvijo le-teh.

Najprej so se učenci razdelili v tri skupine. Vsaka skupina je načrtovala svojo učilnico pobega, pred tem pa so morali »napeti možgančke«, do-

ločiti temo in zbrati vse zamisli, ki so jih naslednji dan uporabili pri ustvarjanju učilnice pobega. Vse obroke (večerjo, zajtrk, kosilo) so si učenci pripravili sami v učilnici gospodinjstva, s pomočjo učiteljice, pri čemer so razvijali svoje ročne spretnosti.

V vsaki skupini je bil en učitelj, ki je skupino vodil in ji pomagal h karseda najboljši izvedbi njihove učilnice pobega. Učenci so ob sestavljanju učilnice pobega razvijali svojo intelektualno, ustvarjalno, vodstveno, tehnično in likovno področje nadarjenosti. Po sobotnem kosilu je sledil poskus

rešitve iz učilnic pobega, ki sta jih pripravili drugi dve skupini. Reševanje je šlo učencem dobro od rok in uspeli so pobegniti iz učilnic, ki sta jih pripravili drugi dve skupini. Na koncu so svoje vtise o taboru zapisali na liste in se pred odhodom domov razmigali še s štafetnimi igrami, pri katerih so bili v ospredju učenci, katerih telesno-gibalno področje je močnejše.

Tabor Raziskovanje koroških biserov (CŠOD Peca)

Nadarjeni učenci so se v petek dopoldne odpravili na tabor proti Mežici (CŠOD Peca). Ob prihodu so se učenci spoznali ob spoznavnih in socialnih igrah, nato je sledilo eksperimentiranje. Učenci so izvajali različne kemijske in fizikalne eksperimente ter tako razvijali svoje eksperimentalne veščine,

ki vključujejo: postavljanje hipotez, opazovanje in opisovanje pojavov, preizkušanje, beleženje ter zbiranje podatkov in predstavitev opažanj in rezultatov.

Po večerji so učenci pripravljali program za sobotni večerni dogodek. Cilj te naloge je bil, da si učenci zamislijo program in izvajanje ter povezovanje le-tega, pripravijo kostume, scenografijo, se sami razdelijo po skupinah za različne točke v programu in s tem urijo tudi sodelovanje v skupini ter samostojno reševanje problemov. Prav tako se tu razvija tudi dramsko in literarno področje nadarjenosti.

V soboto so se zbudili zgodaj in imeli še pred zajtrkom jutranjo telovadbo. Telovadba je bila malo drugačna, kot tista, ki so jo vajeni iz šole. Po teku

je sledil jutranji pozdrav soncu in joga. Po zajtrku so učenci spoznali motorično pot in plezali med krošnjami dreves.

Spoznali so tudi šport, imenovan disk golf, katerega cilj je spraviti leteči disk v posebej oblikovano kovinsko košaro in v katerem so se tudi preizkusili. Tako so razvijali svoje gibalne spretnosti. Sledilo je kosilo in počitek ter odhod proti rudniku Mežica. Vožnja v majhnih, zaprtih vagonih v rudniku je bila razburljiva, v rudniku pa so se naučili in izvedeli veliko novega. Ob vrnitvi nazaj na CŠOD je sledila večerja in večerni dogodek, ki so ga pripravili učenci. Kasneje so se sprostili še ob družabnih igrah ter se odpravili spat. V nedeljo so si učenci po zajtrku izdelali vsak svojo družabno igro. S tem so krepili svoje kreativno in ustvarjalno mišljenje. Nato so se razdelili v skupine in tekmovali v kvizu »Modrov vseved«. Nekaj vprašanj se je nanašalo na obisk rudnika Mežica, v katerem smo bili prejšnji dan, ostale naloge in vprašanja pa so spodbujale reševanje logičnih nalog in ugank. Zmagovalna skupina je po kosilu prejela tudi manjšo nagrado. Sledilo je še pisanje vtisov preživetelega vikenda in odhod proti šoli.

Literatura:

Jurišević, M. (2014): Kaj nadarjene učence motivira za šolsko učenje? V: Jurišević Mojca (ur.) Spodbudno učno okolje, str. 15–28. Ljubljana: Formatisk d.o.o.
 Rupnik Vec, T. (2012): Kritično mišljenje in nadarjeni učenci. V: Vzgojno-izobraževalno delo z nadarjenimi učenci osnovne šole, str. 28–37. Ljubljana: Present, d.o.o.
 Zakon o osnovni šoli (ZOsn-H). (1996/2012). Pridobljeno s <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO448>
 Žagar, D., Artač, J., Bezič, T., Nagy, M., Purgaj, S. (1999): Koncept: Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli. Dostopno na <https://www.zrss.si/wp-content/uploads/2021/01/koncept-dela-z-nadarjenimi-ucenci.pdf>